

EN VERDER

ANTIA DEN MOVESHON, ANTILLEN IN BEWEGING (7)

Het was de initiatiefnemer Rein Persaud weer gelukt om het nodige geld bij elkaar te krijgen om een groep onderwijzers op te leiden tot leraar lichamelijke opvoeding. Een prestatie op zich op een eiland dat niet beschikt over geweldige overschotten. Hij schakelde hierbij kennis en ervaring in uit Nederland: een gezonde mix van collega's vanuit de verschillende ALO's en de KVLO. Hierbij het verslag hoe het ons is vergaan, op het altijd zonnige eiland Curaçao.

Door: Guus Klein Lankhorst

DE CURSUS GLB

De cursus GLB komt enigszins overeen met de post-initiële leergang bewegingsonderwijs pabo zoals die in Nederland wordt gegeven. Het doel op Curaçao is om de groepsleerkrachten en kleuterleidsters met veel lesgeefervaring 'LO-bekwaam' te maken.

De Antilliaanse cursus wordt verdeeld in drie blokken. Het thema van het eerste blok is *aanbieden van bewegingssituaties* (augustus tot oktober). In november tot januari gaan de cursisten bezig met *begeleiden en leerhulp*. In blok 3 staat op het programma: *differentiëren op maat*. De totale cursusomvang is voor de cursisten 600 studie-uren. Hiervan bestaat een groot gedeelte uit stage (240 uur). Het is de bedoeling dat wij het eerste blok van de cursus voor de tweede cyclus (8-12 jaar) ondersteunen. Dit betekent concreet dat wij als externe ondersteuners eerst vijf dagdelen verzorgen voor de cursisten, samen met de opleiders. Daarnaast ondersteunen we de plaatselijke opleiders Linda Criens-Poublon en Peter Criens (afgestudeerd op de CALO in 1975 en 1976) voor het vervolgtraject. Op het moment dat wij weer naar Nederland terugkeren, vervolgen zij de uitvoering van de cursus.

FUNDEREND ONDERWIJS

In 2002 zijn de Antillen met een gefaseerde invoering van het funderend onderwijs (FO) gestart. Deze onderwijsvernieuwing gaat uit van het zich ontwikkelende kind,

kenmerkt zich door een geïntegreerd curriculum en heterogene leeftijdsgroepen in de drie onderscheiden selectievrije cycli.

De eerste leerlingencyclus is gericht op de leeftijdsgroep van 4-8 jaar. Cyclus 2 is voor 8-12 jaar en cyclus 3 is gericht op 12- tot 14-jarigen.

De grondbeginselen van het funderend onderwijs zijn gebaseerd op:

- kindgerichte aanpak van het leren
- theorie van sociaal leren
- leren in gemengde leeftijdsgroepen
- thematisch onderwijs
- doorbreken van leerstofjaarklassensysteem
- les in de moedertaal (Papiaments).

Voorbereiding van de cursus, vlnr: Tico, Chris, Linda, Peter, Jesse en Rein

FOTO: GUUS KLEIN LANKHORST

Gezonde levensstijl en bewegingsonderwijs (GLB) vormt één van de acht educatiegebieden. De methodiek van het bewegingsonderwijs kent een zeer flexibel karakter. Spelen en ontdekkend leren nemen een voorname plaats in om de gestelde doelen voor het jonge kind te verwezenlijken.

VOORBEREIDING

Terwijl bijna iedereen nog van de zomervakantie geniet, beginnen wij in juli met de voorbereiding. Gelukkig hadden Chris Hazelebach, Jeroen Koekoek en Henk van der Loo, al heel veel voorwerk verricht. Maar de bestaande cursus kan verder verbeterd worden. Hiervoor moet vooral het thema gezonde levensstijl in de huidige cursus meer geïntegreerd worden met de andere onderwerpen.

In blok 1 wordt de basis gelegd van lesgeven in het bewegingsonderwijs. Daarbij ligt de nadruk op al bewegend introduceren van verschillende organisatievormen. Het lesgeven in groepjes van leerlingen wordt beoefend aan de hand van onder andere 'schone voeten halen' en 'boefje'. Dit werken in groepjes is een aardverschuiving voor de docenten die gewend zijn om overwegend klassikaal les te geven. Er worden kernactiviteiten en niveauidelingen in stappen en sprongen behandeld (Hazelebach 2007). Het didactisch kader wordt geschetst met 'loopt 't, lukt 't en leeft 't'. De cursisten oefenen in didactische vuistregels, het efficiënt aanbieden van een activiteit: 'plaatje, praatje, daadje.' Vervolgens proberen we om de gezonde levensstijl te integreren. We hebben het over: 'wat is nu eigenlijk een gezonde levensstijl?'. We geven uitleg over 'hoe je je energieverbruik kan schatten' met behulp van de stappenteller. Daarna oefenen we het gebruik ervan via een bewegingsactiviteit. Zo zijn we al met onze voorbereiding geestelijk in Curaçao. Het standaard gymnastiekmateriaal bestaat er gemiddeld uit drie ballen, waarvan er helaas twee lek zijn. Dat wordt bellen met mogelijke sponsors in Nederland en uitleggen, dat de kinderen op school in Curaçao bijna geen leermateriaal hebben. De meesten komen snel over de brug. Helaas kan er niet meer mee dan twintig kg in het vliegtuig. Uiteindelijk nemen we daardoor maar een klein vrachtje vanuit Nederland mee over de oceaan: 100 stappentellers, tennisballen en pingpongballen, tien sportschoolboeken en vijf voetballen.

TE LAAT

Direct bij aankomst staat er een auto voor ons klaar, waarmee we rijden naar ons (prima!) hotel. Rein regelt deze zaken uitstekend. We hebben eigen laptops en een printer mee, zodat we ter plekke nog materialen kunnen aanpassen en aanvullen. De opleiders op locatie, hebben de intake van cursisten al gedaan. We horen van hen, hoe gemêleerd het gezelschap er uitziet. Oud en jong, dik en dun, sportief en onsportief; bijna allemaal vrouwen.

We beginnen met 27 cursisten. Allemaal tonen ze groot enthousiasme en grote motivatie om kinderen wat te leren. De meesten staan 's morgens al heel vroeg op (5.00 uur); geven daarna les van 6.00 tot 14.00 en vervolgens gaan ze direct door

FOTO: GILIS KLEIN LANKHORST

Luxe cursus geven, geen airco maar wel een ventilator

naar de cursus. De cursus duurt dan van 15.00 tot 19.00 uur. Dat is bij elkaar al een enorme belasting, maar daarna moeten ze vaak nog boodschappen doen, eten koken en de kinderen naar bed brengen. Het komt ons als externe ondersteuners dan heel logisch voor, dat ze daarna niet veel energie meer hebben om nog huiswerk te maken.

DE CURSUS OP HET EILAND

In de loop van de week krijgen we steeds beter contact met de cursisten. Ze zijn enthousiast bezig en krijgen langzamerhand steeds beter door wat we bedoelen. We hanteren het opleidingsprincipe van 'eerst de ervaring oproepen, daarna structureren om vervolgens de theorie toe te voegen' (Korthagen 2002). Als globale opleidingslijn kozen we ervoor om eerst zelf les te geven aan de cursisten (in vier hoeken). Eén dag later gaan de cursisten dezelfde les geven, aan elkaar. En ten slotte, nog een dag later, wordt dezelfde les gegeven aan echte leerlingen.

Het valt niet altijd mee om voldoende leerlingen te krijgen. Sommigen zijn na afloop van de andere lessen al lang naar huis met de schoolbus en wonen ver weg. Sommige cursisten nemen daarom hun eigen kinderen mee; samen met wat vriendjes uit de buurt komen we dan toch wel op een stuk of 24. Speciaal voor dit project heeft de Coromoto college behoorlijk wat materiaal aangeschaft. Zo kunnen we een compleet circus doen met de kinderen. Het is voor Curaçaose begrippen - mede hierdoor - een luxe school. Er is een overdekte ruimte (schaduw) met open muren (wind) waar we gym kunnen geven. Daarnaast is er een buitenplein, maar dát is wel erg heet in de zon.

SHE GAVE US A HUG

In de loop van de week ontwikkelt zich een hechte band met de gedreven cursisten. We kopen voor iedere deelnemer een

FOTO: GUUS KLEIN LANKHORST

Circus op de Coromoto college onder leiding van Chris

afheidscadeautje; een beachballsetje met onze namen erop. Van de 27 cursisten die zich aanmeldde, waren er nog 25 overgebleven; volgens Rein - in vergelijking met de vorige cursus - een erg hoog percentage. Daarna volgt een warm afscheid; van sommigen zelfs een 'hug'. Vol vertrouwen dragen we de cursisten over aan de opleiders. Zij begeleiden de cursisten de nu komende acht weken tijdens de stages aan verschillende scholen. Daarnaast komen ze elke woensdag bij elkaar om de stage-ervaringen samen door te spreken en voor verdere uitleg te geven van het basisdocument met bewegingsthema's en leerlijnen (Mooij 2004.) Voor ons vormde het opleidingstraject een schitterende periode waarin aan de cursisten veel is geleerd en zoals zo vaak leerden wijzelf mogelijk nog het meest.

Jesse aan het lesgeven

FOTO: GUUS KLEIN LANKHORST

In blok twee gaat Jesse alleen naar het eiland. Daarna volgt opnieuw een periode van ongeveer acht weken stage. In blok drie gaan Jeroen Koekoek en Corina van Doodewaard. En in aansluiting op het afsluitende blok van acht weken gaan Roel Westerhof en Gert van Driel de examens afnemen. Zij maken deel uit van de examencommissie waarbij alle schoolbesturen een vertegenwoordiger hebben. Wij wensen de cursisten veel succes.

Literatuur

- Berkel van, M. e.a. (2005): *Perspectieven op bewegen*. Didactiek bewegingsonderwijs voor de basisschool. Amsterdam: Netwerk rondom bewegen
- Hazelebach, C. en Ham van der C. (2004): 'Antia den Moves-hon (6)'. *Lichamelijke Opvoeding*, nr.1, pag. 32-34.
- Hazelebach, C. (2007): 'Een aangepast sportspelmethodek stappen, sprongen en schuiven'. *Lichamelijke Opvoeding* nr.1, pag.
- Korthagen, F. e.a. (2002): *De didactiek van het praktijkrelevant opleiden*. Drukkerij van Mechelen, Utrecht
- Loo van der H.M.P.G. (2000): *Lichamelijke opvoeding op de basisschool*. Wolters Noordhoff Groningen.
- Mooij, C. e.a., (2004): *Basisdocument bewegingsonderwijs*. Jan Luiting Fonds

Correspondentie: g.w.klein.lankhorst@maartens.nl